

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 18/2023/2024
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 3
im. Obrońców Westerplatte w Gostyninie
z dnia 19 kwietnia 2024 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

**Szkoły Podstawowej nr 3 im. Obrońców Westerplatte
w Gostyninie**

Opracowane na podstawie:

- ✓ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
- ✓ Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.

Spis treści

1. Przemoc w rodzinie - definicja, rodzaje, mechanizmy	3
2. Rozpoznawanie przemocy wobec dzieci. Symptomy dziecka krzywdzonego	4
3. Objawy sugerujące stosowanie wobec dziecka przemocy	6
4. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między dziećmi a personelem, w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich	8
5. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego	11
6. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz - w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia - osoby odpowiedzialne za wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”	14
7. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów	14
8. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposobu dokumentowania tej czynności	15
9. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów	15
10. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielanie mu wsparcia	16
11. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru małoletniego	16
12. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu	17
13. Procedury ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami oraz utrwalonymi w innej formie wraz z wyznaczeniem osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo sieci komputerowej w placówce	18
14. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia	18
15. Załącznik nr 1	20
16. Załącznik nr 2	21
17. Załącznik nr 3	22
18. Załącznik nr 4	23

ROZDZIAŁ I

Przemoc w rodzinie – definicja, rodzaje, mechanizmy

W Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535) przemoc domowa jest definiowana następująco:

Przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ✓ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ✓ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- ✓ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ✓ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ✓ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Z krzywdzeniem dziecka mamy do czynienia wtedy, gdy doświadcza ono:

- ✓ **przemocy fizycznej** rozumianej jako celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami. Przemocą będzie również bicie dziecka „dla jego dobra”, „żeby się lepiej uczył”, „żeby się słucał”, „żeby posprzątał”. To znaczy, że nawet jeśli za zadaniem bólu kryje się intencja wsparcia lub przyspieszenia rozwoju dziecka, mamy do czynienia z przemocą,
- ✓ **przemocy psychicznej (emocjonalnej)** rozumianej jako intencjonalne, niezawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt, przypisywanie negatywnych cech dziecku, nieposzanowanie granic prywatności, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka.

Do przejawów krzywdzenia emocjonalnego dziecka należy również:

- ✓ nadużywanie pozycji przez rodziców – narzucanie ich woli, szantaż finansowy, negowanie osiągnięć dziecka, narzucanie swojej pomocy, manipulowanie relacjami dziecka z rodzeństwem,
- ✓ napaści werbalne – zniewagi, oskarżenia, wyzwiska, uszczypliwości, sarkazm, ironiczne żarty, wysyłanie sprzecznych komunikatów,
- ✓ szantaż emocjonalny – wymuszanie posłuszeństwa pod groźbą naruszenia wzajemnych relacji poprzez zdecydowane i brutalne stawianie warunków, żerowanie na empatii dziecka, wmawianie ofierze, że tylko ona jest w stanie zmienić sytuację, nagradzanie w zamian za podporządkowanie, sugerowanie choroby, zaburzeń emocjonalnych, stosowanie negatywnych porównań,

- ✓ rywalizowanie z dzieckiem – rodzic przekazuje dziecku komunikat, że w pewnych obszarach ma być od niego gorsze,
- ✓ wymaganie perfekcjonizmu – rodzice wymagają od dziecka spełnienia swoich, często wygórowanych oczekiwań i sumiennie rozliczają je z tego, dziecko nie ma prawa do błędów, a za porażki jest karane odebraniem uczuć,
- ✓ **przemocy seksualnej (wykorzystywania seksualnego)** rozumianej jako każde zachowanie osoby starszej i silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka, np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykanie miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy, różne formy stosunku seksualnego. Ważna jest tu zwłaszcza intencja zaspokojenia własnych potrzeb sprawcy bez uwzględniania potrzeb i możliwości ofiary,
- ✓ **zaniedbywanie** rozumiane jako niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.

ROZDZIAŁ II

Rozpoznawanie przemocy wobec dzieci. Symptomy dziecka krzywdzonego

Z reguły u dziecka krzywdzonego występuje kilka bądź kilkanaście objawów widocznych w wymienionych poniżej czterech sferach rozwojowych. Występowanie pojedynczego objawu nie musi oznaczać, że dziecko jest krzywdzone. Niektóre z opisanych zachowań są charakterystyczne i normalne dla poszczególnych etapów rozwojowych, dlatego należy uwzględnić ten aspekt podczas obserwacji.

Rozwój poznawczy:

- ✓ opóźnienie rozwoju poznawczego w odniesieniu do wieku dziecka,
- ✓ trudności w koncentracji uwagi,
- ✓ zaburzenia rozwoju mowy, np. jąkanie, mutyzm wybiórczy,
- ✓ zniekształcenia myślowe, tzn. przekonanie o swojej winie, odpowiedzialności za to, co się stało – często widoczne w wypowiedziach dziecka, jego stosunku do siebie, jego sposobie uczestniczenia w życiu grupy rówieśniczej.

Rozwój emocjonalny:

- ✓ poczucie winy,
- ✓ wysoki poziom lęku, fobie,
- ✓ niska samoocena,
- ✓ reakcje nerwicowe, np. tiki, obgryzanie paznokci, wrywanie sobie włosów czy brwi,
- ✓ odcinanie się od emocji – dziecko w różnych sytuacjach zachowuje się tak, jakby nic nie czuło,
- ✓ nerwowość, złość, płacz bez konkretnego powodu,
- ✓ moczenie wtórne,

- ✓ stereotypy występujące w zabawie (dotyczy głównie dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym – dziecko w sposób uporczywy powtarza elementy zabawy, bawi się ciągle w to samo, nie zmienia żadnego elementu zabawy. Tematem zabaw nie musi być przemoc. Występowanie wyłącznie tego objawu może wskazywać na zaburzenia rozwojowe dziecka).

Rozwój psychoseksualny:

- ✓ zachowania masturbacyjne (masturbacja – bez innych objawów – zwykle jest oznaką towarzyszącego dziecku napięcia emocjonalnego, nie zaś przemocy; u dzieci do 4. roku życia masturbacja stanowi element prawidłowego rozwoju psychoseksualnego),
- ✓ zachowania seksualne,
- ✓ wypowiedzi dotyczące seksualności: używanie nowych, nieadekwatnych do wieku określeń dotyczących czynności seksualnych i/lub intymnych okolic ciała, nadmierne zainteresowanie seksualnością, wulgarnie wypowiadanie się na tematy z nią związane,
- ✓ odgrywanie przemocy seksualnej podczas zabawy,
- ✓ wiedza o seksualności nieadekwatna do wieku dziecka,
- ✓ stereotypy występujące w zabawie związane z kontaktem seksualnym,
- ✓ zachowania o charakterze prostytucji (dotyczy dzieci w wieku szkolnym i młodzieży),
- ✓ uszkodzenia w obrębie narządów płciowych, nawracające infekcje narządów moczowo-płciowych.

Rozwój psychospołeczny:

- ✓ wycofanie się, izolowanie od grupy rówieśników,
- ✓ zachowania agresywne wobec rówieśników,
- ✓ nieposłuszeństwo (dotyczy dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym) lub zachowania opozycyjno-buntownicze (dotyczy dzieci w wieku szkolnym i młodzieży),
- ✓ stosowanie przemocy wobec innych,
- ✓ zachowania ryzykowne (dotyczy dzieci w wieku szkolnym i młodzieży).

Symptomy wynikające z zaniedbania:

- a) dziecko jest brudne, często nieprzyjemnie pachnie, nie jest prawidłowo pielęgnowane (np. pozostawiane przez długi czas w zabrudzonych pieluchach),
- b) dziecko nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej (np. nie jest szczepione, nie ma okularów, nie otrzymuje zaleconych leków),
- c) dziecko lub nastolatek jest ubrany niewłaściwie do pogody,
- d) dziecko uzyskuje gorsze wyniki w nauce, jest często nieobecne w szkole czy przedszkolu,
- e) dziecko nie otrzymuje regularnych posiłków, jest głodne, kradnie jedzenie kolegom,
- f) dziecko przebywa w otoczeniu nieprzystosowanym do jego etapu rozwojowego, co zagraża jego bezpieczeństwu,
- g) dziecko pozostaje w domu bez opieki osoby dorosłej.

ROZDZIAŁ III

Objawy sugerujące stosowanie przemocy wobec dziecka

Objawy sugerujące stosowanie wobec dziecka przemocy fizycznej:

Dane z wywiadu	Objawy somatyczne	Zachowanie
<ul style="list-style-type: none"> Opóźnienie w udzielaniu pomocy w następstwie urazu Brak świadków urazu Niezgodność w opisie przebiegu wypadku w relacji dziecka i rodziców W wywiadzie podobne „wypadki” Brak zainteresowania rodziców dzieckiem Postrzeżenie dziecka przez rodziców jako niepełnosprawnego fizycznie, Niewyjaśniona absencja szkolna Występowanie licznych i przewlekłych sytuacji stresorodnych w rodzinie Brak wsparcia ze strony rodziny Rodzice okazują brak zaufania 	<ul style="list-style-type: none"> Objawy urazów tkanek miękkich na twarzy, policzkach, pośladkach, wargach, karku, udach, tułowi Liczne uszkodzenia skóry o charakterystycznym kształcie i układzie w zależności od rodzaju urazu Wygląd uszkodzeń nieadekwatny do opisywanego wypadku (rodzaju) urazu Siniaki, pręgi po uderzeniach w różnych stadiach gojenia się Ślady po oparzeniach na stopach, dłoniach, na karku, pośladkach, okolicy narządów płciowych, symetrycznie i z ostro ograniczonym brzegiem Złamania, skręcenia niezgodne z opisywanym wypadkiem (urazem) Skaleczenia ust, warg, dziąseł, oczu Wyłysienie plackowate skóry głowy (ślady po wyrwanych włosach) Obrzęki w okolicy brzucha, wymioty Ślady uderzeń wskazujące na bicie przez dorosłych Obecność uszkodzeń skóry po weekendach i nieobecnościach w szkole Ślady uderzeń sznurkiem 	<ul style="list-style-type: none"> Unikanie fizycznych kontaktów z dorosłymi Uczucia nieadekwatne do wieku Zachowania ekstremalne (agresja, izolacja) Wyrażanie lęku przed rodzicami, opisywanie przebiegu urazu przez rodziców Niechęć do powrotu do domu Niska samoocena Noszenie ubrań zakrywających kończyny górne i dolne nawet w upalne dni

Objawy wskazujące na stosowanie wobec dziecka przemocy emocjonalnej:

Dane z wywiadu	Objawy somatyczne	Zachowanie
<ul style="list-style-type: none"> Rodzice ignorują (izolują) bagatelizują (odrzucają), robią „kozła ofiarnego” z dziecka Oczekiwania rodziców są nieodpowiednie do wieku i rozwoju dziecka Istnienie w przeszłości epizodów fizycznej przemocy i maltretowania. Rodzice postrzegają swe dziecko jako „odmienne” 	<ul style="list-style-type: none"> Zwykle nie występują żadne objawy Opóźnienie wzrastania i rozwoju Zaburzenia mowy Objawy fizycznego maltretowania 	<ul style="list-style-type: none"> Niska samoocena Ssanie palca, kołysanie się, moczenie nocne Zachowania „dorosłe” (opiekowanie się rodzeństwem) Zachowanie antyspołeczne Opóźnienie rozwoju emocjonalnego i intelektualnego Zachowanie ekstremalne (agresja, uległość) Próby samobójcze lub ich demonstrowanie

Objawy sugerujące zaniedbywanie dziecka:

Dane z wywiadu	Objawy somatyczne	Zachowanie
<ul style="list-style-type: none"> • duża absencja szkolna • częste wizyty w gabinecie medycznym z powodu niespecyficznych dolegliwości • nieodpowiednia opieka nad dzieckiem przez długi czas i w sytuacjach zagrożenia • częste zamykanie domu przed dzieckiem • brak zainteresowania rodziców zdrowiem dziecka i zaleceniami lekarskimi • brak posiłku przez całą dobę • niski standard mieszkania, brud, obecność różnych owadów, • hazard • nadużywanie przez członków rodziny alkoholu lub używanie narkotyków 	<ul style="list-style-type: none"> • głód, odwodnienie • zaniedbanie w zakresie higieny ciała • próchnica zębów, zły stan higieny jamy ustnej • nieodpowiednie do pogody i rozmiarów ciała dziecka ubranie, odzież brudna, stale noszona • stałe zmęczenie, apatia • niezaspokojone potrzeby fizyczne, zdrowotne • zarażenia pasożytami, wszawica • liczne uszkodzenia skóry, owrzodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wczesne przychodzenie i późne wychodzenie ze szkoły • częste zasypianie w klasie • prośzenie o jedzenie lub jego kradzież • zachowania zbliżone do dorosłych, „pseudodojrzałość” (opiekowanie się rodzeństwem), zachowania przestępcze • używanie alkoholu i narkotyków

Objawy sugerujące stosowanie przemocy seksualnej wobec dziecka w wieku 5-12 lat:

- ✓ odczuwanie dyskomfortu podczas chodzenia, pokazywanie tego,
- ✓ chroniczne dolegliwości, np. bóle głowy, brzucha,
- ✓ cierpienie z powodu zaburzeń jedzenia, anoreksji czy bulimii,
- ✓ obsesyjne mówienie lub pisanie o sprawach seksu,
- ✓ próby wykorzystywania seksualnego innych dzieci,
- ✓ nieodpowiednie zachowania seksualne wobec dorosłych,
- ✓ podejmowanie rodzicielskiej roli w domu (ofiary kazirodztwa),
- ✓ rysowanie wyraźnie seksualnych obrazków przedstawiających akty nadużyć,
- ✓ posiadanie pieniędzy z niewiadomych źródeł,
- ✓ niechęć do rozbierania się na lekcjach gimnastyki,
- ✓ niechęć do widzenia się z określonymi dorosłymi, bez wyraźnie widocznego powodu,
- ✓ niechętny powrót do własnego domu lub domu przyjaciela po szkole (miejsca, gdzie może mieć miejsce nadużycie),
- ✓ mówienie, że są niedobre, nieprzyzwoite, zepsute,
- ✓ negatywny obraz siebie,
- ✓ sugerowanie, że mają tajemnicę, o której nie mogą powiedzieć,
- ✓ prośzenie o dotrzymanie tajemnicy, jeśli coś powiedzą,
- ✓ utrzymywanie w sekrecie czegoś, co je martwi,
- ✓ mówienie, że ich przyjaciel ma problem,
- ✓ kłamanie, kradzieże, oszukiwanie w nadziei bycia przyłapanym,
- ✓ powrót do zachowań charakterystycznych dla młodszych dzieci (regresja): ssanie kciuka, otaczanie się porzuconymi wcześniej maskotkami,
- ✓ moczenie się,
- ✓ nagłe, niewytłumaczalne zmiany w zachowaniu, tj. agresja czy wycofanie,

- ✓ przerażające sny,
- ✓ stany depresyjne, próby samobójcze.

Powyżej 12 lat:

- ✓ ciąża,
- ✓ cierpienie z powodu zaburzeń jedzenia, anoreksji czy bulimii,
- ✓ chroniczne dolegliwości, np. bóle głowy, brzucha,
- ✓ obawy przed rozebraniem się na lekcjach wychowania fizycznego,
- ✓ przybieranie roli rodzicielskiej do tego stopnia, że wyłącznie one gotują, sprzątaj, opiekują się dziećmi i dbają o zaspokojenie potrzeb wszystkich członków rodziny oprócz własnych (ofiary kazirodztwa),
- ✓ zakaz wychodzenia na randki czy otaczania się przyjaciółmi,
- ✓ kusicielskie, uwodzicielskie zachowania wobec innych,
- ✓ wykorzystywanie seksualne innych dzieci, rodzeństwa, przyjaciół,
- ✓ zachowywanie się w seksualnie nieodpowiedni sposób wobec dorosłych,
- ✓ posiadanie pieniędzy z niewyjaśnionych źródeł,
- ✓ obawy wobec określonych osób, krewnych, przyjaciół, szukanie wymówek, by nie iść do domu lub w określone miejsce,
- ✓ specyficzny sposób sygnalizowania nadużyć - posiadanie „przyjaciela, który ma problem”,
- ✓ pokazywanie nienawiści wobec siebie,
- ✓ doświadczanie utraty pamięci,
- ✓ kłopoty z koncentracją, życie „we własnym świecie”,
- ✓ powtarzające się koszmary nocne, strach przed ciemnością,
- ✓ wycofanie, izolacja, nadmierne obawy,
- ✓ skłonności do stanów depresyjnych,
- ✓ myśli samobójcze,
- ✓ używanie narkotyków i/lub alkoholu,
- ✓ wybuchy złości, irytacji,
- ✓ ucieczki z domu,
- ✓ nagłe zmiany w zwyczajach szkolnych, w pracy; wagary.

Opisane powyżej objawy, występujące u dziecka krzywdzonego w różnych obszarach jego funkcjonowania, zawsze układają się w niepowtarzalny sposób, charakterystyczny dla danego dziecka.

ROZDZIAŁ IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między dziećmi a personelem, w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Zasady ogólne:

1. Pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci, dbają o bezpieczeństwo dzieci, monitorują ich sytuację i dobrostanem.
2. Pracownicy wspierają dzieci w pokonywaniu trudności. Pomoc uwzględnia w szczególności: umiejętności rozwojowe dzieci i młodzieży, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, praktykantów, wolontariuszy i inne osoby dopuszczone do zajęć, kontaktów z dziećmi.

Zasady komunikacji z małoletnim. Personel:

5. Szanuje godność ucznia jako osoby: akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwala mu wyrażać własne poglądy.
6. W komunikacji z małoletnim zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla ich trudności i problemów.
7. Daje prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
8. Słucha uważnie, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji. W relacjach z małoletnim stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA.
9. Stosuje zasady konstruktywnej krytyki, np. wobec niewłaściwego zachowania małoletniego.

Komunikacja służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny. Personel:

10. W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji: okazuje szacunek, udziela konkretnych informacji zwrotnych oraz skupia swoją uwagę na rozmówcy.
11. W procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
12. Metody dyscyplinowania dobiera adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej.

Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiejkolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym.

13. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują.
14. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej i psychicznej wobec małoletnich.
15. Personel nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, w tym:
 - a) komentarzy na temat ciała z podtekstem seksualnym, dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - b) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
 - c) wulgarnych lub dwuznacznych smsów, wiadomości.
16. Personel nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby wyrządzić krzywdę.
17. Nie zmusza małoletnich do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
18. Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z małoletnim.
19. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyłby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłym, personel reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach i poza godzinami pracy, bezpieczeństwo online

20. Kontakt nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
21. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
22. Co do zasady kontakt z dzieckiem powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
23. Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.

24. W uzasadnionych sytuacjach dozwolony jest kontakt poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
25. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-dziennik, telefon służbowy).
26. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
27. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w szkole.

Małoletni mają prawo do:

- ✓ życia i przebywania w bezpiecznym środowisku; pracownicy chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo,
- ✓ własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

Małoletni mają obowiązek:

- ✓ przestrzegać ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania,
- ✓ przeciwstawiać się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informować pracowników placówki o zaistniałych zagrożeniach,
- ✓ uznawać prawa innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność,
- ✓ w kontaktach z rówieśnikami zachowywać wysoką kulturę osobistą,
- ✓ budować wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą,
- ✓ akceptować i szanować siebie nawzajem,
- ✓ reagować na wszelkie formy agresji lub przemocy,
- ✓ przestrzegać zasad bezpieczeństwa podczas zajęć w szkole,

Małoletni nie mogą:

- ✓ naruszać praw innych, np. dyskryminować ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc,
- ✓ stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych,
- ✓ stosować jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy,

- ✓ stwarzać niebezpiecznych sytuacji w szkole, takich jak rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi czy innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji,
- ✓ opuszczać sali oraz wychodzić poza teren szkoły bez zezwolenia nauczyciela prowadzącego zajęcia,
- ✓ na terenie szkoły palić papierosów, pić alkoholu, rozprowadzać i zażywać narkotyków oraz innych środków odurzających,
- ✓ niestosownie odzywać się do innych osób, używać wulgaryzmów,
- ✓ przywłaszczać cudzą własność lub celowo niszczyć własność innych osób oraz własność szkoły,
- ✓ wyłudzać pieniędzy lub innych rzeczy,
- ✓ rozwiązywać w sposób siłowy konfliktów, brać udziału w bójkach,
- ✓ znęcać się, współuczestniczyć w znęcaniu się, zastraszać,
- ✓ fotografować, nagrywać dźwięku lub filmować zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody lub niezgodnie z zasadami panującymi w szkole w tym zakresie,
- ✓ stosować wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

ROZDZIAŁ V

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. W szkole, w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, powołuje się Zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich oraz Zespół Interwencyjny.

W skład zespołu Interwencyjnego wchodzi:

- a) psycholog jako przewodniczący zespołu,
- b) wychowawca małoletniego, doświadczającego krzywdzenia, jako członek uzupełniający,
- c) inny nauczyciel/pracownik, który podejrzewa, że małoletni może być krzywdzony.

W skład Zespołu ds. Standardów Ochrony Małoletnich wchodzi:

- a) pedagodzy,
- b) pedagodzy specjaliści,
- c) szkolni specjaliści.

2. Do zadań członków Zespołu ds. Standardów Ochrony Małoletnich należy w szczególności:

- a) monitorowanie realizacji Standardów,
- b) przyjmowanie zgłoszeń i monitorowanie Rejestru zgłoszeń (*Załącznik Nr 1*),

- c) udzielanie pomocy w sporządzaniu notatek służbowych pracownikom niepedagogicznym dokonującym zgłoszeń,
 - d) wypełnianie przy udziale innych członków Zespołu Interwencyjnego *Karty interwencji* (Załącznik Nr 2),
 - e) wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”,
 - f) przygotowywanie wniosków i pism do instytucji zewnętrznych, zgodnie z procedurami ochrony małoletnich,
 - g) reagowanie na sygnały naruszenia Standardów,
 - h) proponowanie zmian w Standardach.
3. W przypadku zauważenia przez nauczyciela czy pracownika szkoły, że dziecko jest krzywdzone, osoba ta ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji przewodniczącemu Zespołu Interwencyjnego. Obowiązkiem członków jest przeanalizowanie zaistniałej sytuacji oraz podjęcie stosownych działań mających na celu pomoc pokrzywdzonemu. Na podstawie zebranych informacji opracowuje plan pomocy małoletniemu. Zebrane informacje przekazuje Zespołowi ds. Standardów Ochrony Małoletnich, który realizuje dalsze działania mające na celu ochronę małoletniego.

W przypadku doświadczania przez dziecko przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, przemocy psychicznej oraz fizycznej, która zagrożenia jego życiu:

- ✓ zadbanie o bezpieczeństwo dziecka i odseparowanie go od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
- ✓ indywidualne rozmowy z dzieckiem oraz sprawcą,
- ✓ sporządzenie odpowiedniej dokumentacji/notatek,
- ✓ opracowanie form pomocy dziecku,
- ✓ wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” – część A, przekazanie dokumentacji do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- ✓ zawiadomienie na piśmie Sądu Rodzinnego.

W przypadku doświadczania przez dziecko zaniedbania ze strony rodzica/opiekuna prawnego:

- ✓ zadbanie o bezpieczeństwo dziecka,
- ✓ rozmowa z rodzicem/opiekunem i powiadomienie o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
- ✓ w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadomienie MOPS-u i Sądu Rodzinnego.

W przypadku, gdy dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie,

dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

- ✓ zadbanie o bezpieczeństwo dziecka,
- ✓ przeprowadzenie rozmowy z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie i powiadomienie o możliwości wsparcia psychologicznego, pouczenie pisemne podczas spotkania,
- ✓ w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy złożenie do Sądu Rodzinnego wniosku o wgląd w sytuację rodziny.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby nieletnie (przemoc rówieśnicza):

- ✓ poznanie sytuacji problemowej w konkretnej społeczności klasowej bądź poza nią: jaka forma przemocy jest stosowana, kto stosuje przemoc i wobec kogo, jakie negatywne skutki przyniosła przemoc,
- ✓ rozmowy indywidualne z uczniami oraz odnotowanie w dokumentacji pedagoga/psychologa/ wychowawcy/nauczyciela,
- ✓ rozmowy z dziećmi: przedstawienie konsekwencji, dążenie do porozumienia między dziećmi, powiadomienie opiekunów prawnych,
- ✓ jeżeli rozmowy z uczniami nie przynoszą zamierzonego rezultatu, wspólne spotkania z rodzicami, uczniami oraz Dyrektorem Szkoły,
- ✓ zobowiązanie rodziców, by wspierali swoje dziecko w prawidłowym, nieprzemocowym zachowaniu,
- ✓ w przypadku notorycznie wstępującej przemocy psychicznej bądź fizycznej ze strony tej samej osoby pisemne powiadomienie Komendy Powiatowej Policji/Sądu Rodzinnego,
- ✓ w razie potrzeb zapewnienie zespołowi klasowemu zajęć profilaktycznych.

W przypadku podejrzenia cyberprzemocy (prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie z wykorzystaniem Internetu i narzędzi elektronicznych typu: SMS, e-mail, portale społecznościowe i inne) ze strony rówieśników bądź innych osób:

- ✓ rozmowy indywidualne z osobą pokrzywdzoną, próba ustalenia kto jest osobą krzywdzącą, zabezpieczenie dowodów, wsparcie psychologiczne oraz emocjonalne ucznia,
- ✓ jeżeli można ustalić sprawcę cyberprzemocy, wychowawca, pedagog bądź psycholog szkolny prowadzi rozmowy indywidualne, informuje o odpowiedzialności karnej, zobowiązuje sprawcę do zaprzestania swojego działania oraz usunięcia z sieci szkodliwych materiałów/treści, przekazuje informacje opiekunom prawnym,
- ✓ w przypadku złamania prawa, np. rozpowszechniania pornografii dziecięcej, szkoła ma obowiązek zgłaszania sytuacji organom ścigania,
- ✓ jeżeli nie można ustalić sprawcy, opiekun prawny dziecka zobowiązany jest do zgłoszenia sytuacji na policję,

- ✓ po zakończonej interwencji warto monitorować sytuację ucznia, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy,
- ✓ pedagog/psycholog bądź wychowawca sporządza notatkę z zaistniałej sytuacji,
- ✓ szkoła zapewnia zajęcia profilaktyczne grupie klasowej (według potrzeb).

ROZDZIAŁ VI

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”

Po szczegółowej analizie zebranych informacji przez Zespół Interwencyjny dotyczących podejrzenia krzywdzenia dziecka Zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich odpowiedzialny jest za składanie zawiadomień do Sądu Rodzinnego oraz wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”.

ROZDZIAŁ VII

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Zespół ds. Ochrony Standardów Małoletnich jako osoby odpowiedzialne za wdrożenie procedur ma obowiązek aktualizacji i przeglądu Standardów Ochrony Małoletnich co najmniej raz na dwa lata w celu dostosowania ich do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
2. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie, nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu.
3. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w placówce prowadzone są ewaluacje:
 - a) w trakcie posługiwania się i stosowania opracowania,
 - b) po upływie dwóch lat od daty wdrożenia.
4. Ewaluację realizowanych Standardów Ochrony Małoletnich przeprowadza się za pomocą:
 - a) analizy dokumentu,
 - b) wywiadów z rodzicami i pracownikami szkoły,
 - c) anonimowej ankiety,
 - d) dyskusji w ramach zespołów klasowych,

- e) dialogu z uczniami.
- 5. Po przeprowadzeniu ewaluacji zespół opracuje wnioski wraz z rekomendacjami, które przedstawi Dyrektorowi szkoły i Radzie Pedagogicznej.

ROZDZIAŁ VIII

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów; zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposobu dokumentowania tej czynności.

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania standardów jest Dyrektor szkoły.
2. Przygotowanie pracowników, o którym mowa powyżej, w szczególności polega na:
 - a) udostępnieniu dokumentu „Standardy ochrony małoletnich” i zorganizowaniu szkolenia wstępnego, w ramach którego zostaną przedstawione i omówione: treści dokumentu, zasady organizacyjne wspierania i ochrony małoletnich, standardy obowiązujące w szkole w zakresie ochrony małoletnich, tryb postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich,
 - b) zorganizowaniu cyklu szkoleń, których celem będzie pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu: rozpoznawania krzywdzenia, możliwych objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem, właściwych działań, odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich,
 - c) zorganizowaniu wewnętrznego doskonalenia wg potrzeb zgłaszanych przez poszczególne zespoły pracowników oraz nauczycieli.
3. Pracownicy poświadczają zapoznanie się z dokumentem „Standardy ochrony małoletnich” i zobowiązują do przestrzegania jego postanowień w drodze oświadczenia, które załącza się do akt osobowych (*Załącznik Nr 3*).

ROZDZIAŁ IX

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

1. W szkole opracowane zostały „Standardy ochrony małoletnich”:
 - a) wersja „pełna”, którą stanowi niniejszy dokument,
 - b) wersja „skrócona” – dostosowana do wieku małoletnich (plakaty, prezentacje, ulotki).
2. Udostępnianie Standardów następuje przy wykorzystaniu dostępnych dla wszystkich kanałów informacyjnych stosowanych w szkole, w szczególności poprzez:

- a) opublikowanie na stronie internetowej placówki,
 - b) wgląd w wersję wydrukowaną, dostępną w sekretariacie placówki, którą mają: wszyscy pracownicy, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.
3. Do zapoznania małoletnich ze Standardami - w sposób uwzględniający ich poziom rozwoju, możliwości i ograniczenia psychofizyczne, niepełnosprawność i specjalne potrzeby edukacyjne - są zobowiązani solidarnie wychowawcy oddziałów i nauczyciele współorganizujący kształcenie specjalne przy wsparciu specjalistów zatrudnionych w szkole:
- a) zapoznanie, o którym mowa powyżej, realizowane jest w ramach zajęć wychowawczych, zorganizowanych w tym celu spotkań grupowych oraz w razie potrzeby spotkań indywidualnych,
 - b) monitorowanie stosowania przez małoletnich standardów jest obowiązkiem każdego pracownika szkoły.
4. Upowszechnianie wiedzy na temat standardów następuje również poprzez współpracę z rodzicami małoletnich.

ROZDZIAŁ X

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielanie mu wsparcia

1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń, sporządzanie pism do instytucji (Sąd Rodzinny, Komenda Powiatowa Policji, MOPS, wszczynanie procedur „Niebieskiej Karty”) o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia są:
 - a) Dyrektor szkoły,
 - b) członkowie Zespołu interwencyjnego - stali i uzupełniający,
 - c) członkowie Zespołu ds. Standardów Ochrony Małoletnich,
 - d) każdy pracownik szkoły, który posiada wiedzę o krzywdzeniu małoletnich, zobowiązany jest do przekazania informacji wyżej wymienionym osobom.

ROZDZIAŁ XI

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

1. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich Zespół zakłada i prowadzi imienną teczkę z nazwiskiem małoletniego.

2. Teczka przechowywana jest przez pedagoga szkolnego, który wchodzi w skład zespołu, w miejscu odpowiednio zabezpieczonym przed dostępem osób nieuprawnionych i pozostaje w jego dyspozycji do czasu zakończenia postępowania interwencyjnego i naprawczego. Po zakończeniu sprawy małoletniego teczka zostaje przekazana do sekretariatu i jest przechowywana w sposób, jaki przewidują szczegółowe przepisy dotyczące obiegu dokumentów i archiwizacji.
3. W teczce umieszcza się wszelkie dokumenty związane z prowadzoną sprawą zdarzenia krzywdzenia małoletniego, w szczególności:
 - a) notatka służbowa ze zgłoszeniem zdarzenia lub podejrzenia zdarzenia krzywdzenia małoletniego,
 - b) protokoły i notatki ze spotkań z małoletnim, jego opiekunami, opiekunami osoby krzywdzącej, osobą krzywdzącą i innymi osobami, z którymi podejmowane były rozmowy w celu wyjaśnienia i rozwiązania zaistniałej sytuacji,
 - c) protokoły ze spotkań Zespołu Interwencyjnego,
 - d) karta interwencji,
 - e) kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy domowej,
 - f) kopia „Niebieskiej Karty – A i B” w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”,
 - g) kopie zawiadomień odpowiednich instytucji wysyłanych w procedurze interwencji,
 - h) korespondencja pomiędzy szkołą a instytucjami zaangażowanymi w proces interwencji,
 - i) plan pomocy małoletniemu,
 - j) dokumenty z prowadzonych czynności pomocniczych w procesie udzielania wsparcia małoletniemu.

ROZDZIAŁ XII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Na terenie szkoły zabrania się korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych służących do przekazu informacji podczas zajęć edukacyjnych i uroczystości szkolnych. Uczeń zobowiązany jest do wyciszenia telefonu komórkowego bądź wyłączenia.
2. Dopuszcza się używanie urządzeń multimedialnych na zajęciach edukacyjnych, jeżeli wymaga tego tok zajęć lub program nauczania, za zgodą prowadzącego zajęcia.

3. Dozwolone jest użycie telefonu komórkowego na zajęciach edukacyjnych w celu ratowania życia lub zdrowia.
4. Nagrywanie dźwięku, obrazu oraz fotografowanie za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych jest zabronione.
5. W razie niedozwolonego używania telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych przez uczniów mogą być zastosowane kary zgodnie ze Statutem.
6. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

ROZDZIAŁ XIII

Procedury ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami oraz utrwalonymi w innej formie wraz z wyznaczeniem osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo sieci komputerowej w placówce

- ✓ Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i dzieciom, w czasie zajęć i poza nimi.
- ✓ Sieć jest monitorowana tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- ✓ Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE) to program dający szkołom dostęp do szybkiego, bezpłatnego i bezpiecznego Internetu. Chroni uczniów przed nielegalnymi treściami. Monitoruje, wykrywa i blokuje szkodliwe oprogramowania oraz wirusy komputerowe pochodzące z sieci. Program ten chroni również przed zaawansowanymi atakami sieciowymi. Dodatkowe zabezpieczenie, z jakiego korzysta szkoła, to Opiekun Ucznia, którego zadaniem jest: filtrowanie niebezpiecznych stron internetowych, blokowanie portali internetowych, kontrolowanie działań wyszukiwarek internetowych, umożliwianie zdalnego podglądu ekranów uczniowskim itp.

Szkolni informatycy odpowiedzialni są za bezpieczeństwo sieci w szkole. Do obowiązków tych osób należy:

- ✓ zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania,
- ✓ aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb,
- ✓ na bieżąco sprawdzanie oraz monitorowanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, które korzystało z

komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony nauczyciel przekazuje Dyrektorowi, pedagogowi/psychologowi bądź wychowawcy, który podejmuje rozmowę z dzieckiem na temat bezpieczeństwa w Internecie.

- ✓ Szkoła prowadzi działania profilaktyczne związane z bezpiecznym korzystaniem z Internetu.
- ✓ Dyrektor szkoły w przypadku każdego zgłoszenia aranżuje rozmowę z psychologiem bądź pedagogiem na temat zaistniałego zdarzenia oraz bezpiecznego zachowania w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w Procedurze Interwencji (rozdział VIII dotyczący cyberprzemocy).

ROZDZIAŁ XIV

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Gdy sygnały tylko pośrednio wskazują na krzywdzenie dziecka, trzeba je potwierdzić, aby mieć przesłanki do podjęcia interwencji. Etapy postępowania:
 - ✓ Rozpoznanie sygnałów, które mogą wskazywać na krzywdzenie dziecka.
2. Na pierwszym etapie potrzebna jest przede wszystkim wiedza o problemie krzywdzenia dziecka, która pomaga w zauważeniu i prawidłowym rozpoznaniu sygnałów. Interwencję powinna zainicjować osoba, która rozpoznała sygnały krzywdzenia dziecka.
 - ✓ Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji.
3. Zespół Interwencyjny zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy dziecku w szkole oraz współpracuje z Zespołem ds. Standardów Ochrony Małoletnich, który nawiązuje współpracę z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym.
4. Wychowawcy i nauczyciele mogą zauważyć zaburzone zachowanie dziecka, które może być skutkiem krzywdzenia, niekiedy są też świadkami krzywdzących zachowań rodziców wobec dziecka na terenie szkoły.
5. W szkolnej dokumentacji istotne są informacje o nieobecnościach dziecka, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu. Szkoła powinna nawiązać kontakt z pracownikami innych służb i instytucji zajmujących się danym dzieckiem i jego rodziną. Może się okazać, że oni także dostrzegli sygnały krzywdzenia, mogą też podjąć działania w kierunku sprawdzenia informacji.
 - ✓ Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka.

Po zebraniu wszystkich dostępnych informacji konieczna jest ich analiza, aby uzyskać obraz sytuacji dziecka, ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia.

- ✓ Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka.
6. W rodzinie, która krzywdzi dziecko, działają silne mechanizmy zaprzeczania, co sprawia, że nie widzi ona problemu i odrzuca pomoc. Celem interwencji jest przełamanie mechanizmów obronnych, pokazanie rodzinie prawdy o jej sytuacji i stworzenie warunków do korzystania ze specjalistycznej pomocy.
 7. Obowiązkiem zespołu interwencyjnego jest opracowanie i wdrożenie planu pomocy małoletniemu (*Załącznik Nr 4*).

Załącznik Nr 2

do Standardów Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej nr 3
im. Obrońców Westerplatte w Gostyninie

Karta interwencji

Imię i nazwisko dziecka:		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia):		
Opis działań podjętych przez pedagoga/psychologa:		
Data	Działanie:	
Spotkania z opiekunami dziecka:		
Data	Opis spotkania:	
Forma podjętej interwencji:		
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, inny rodzaj interwencji (jaki?)		
Dane dotyczące interwencji:	Data	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli szkoła uzyskała informacje o wynikach/działania placówki/działania rodziców		

Załącznik Nr 3

do Standardów Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej nr 3
im. Obrońców Westerplatte w Gostyninie

**OŚWIADCZENIE
O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3
IM. OBROŃCÓW WESTERPLATTE W GOSTYNINIE**

Ja niżej podpisany/-na:

wykonyjący/-ca pracę na stanowisku:

oświadczam, że zapoznałem/-am się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi
w Szkole Podstawowej nr 3 im. Obrońców Westerplatte w Gostyninie.

Zobowiązuję się do przestrzegania treści Standardów Ochrony Małoletnich.

.....
(data i czytelny podpis Pracownika)

Plan wsparcia ucznia/dziecka

- ✓ Opis sytuacji domowej oraz szkolnej:

.....
.....
.....
.....
.....

- ✓ Rozpoznane potrzeby rozwojowe i edukacyjne:

.....
.....
.....
.....
.....

- ✓ Cele wsparcia/pomocy:

.....
.....
.....
.....
.....

- ✓ Działania służące osiągnięciu celów wsparcia/pomocy:

.....
.....
.....
.....
.....

- ✓ Osoba odpowiedzialna za wdrożenie i monitorowanie realizacji planu:

.....
.....

Data i podpis osoby sporządzającej plan:

.....